

Mootorsõidukimaksu seaduse kehtetuks tunnistamise seadus eelnõu seletuskiri

1. Seaduse eesmärk ja sissejuhatus

Eelnõu eesmärk on Mootorsõidukimaksu seaduse kehtetuks tunnistamine tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2025. aastast.

Vaatamata sellele, et tarbijahinnad tõusevad Eestis jätkuvalt kiiresti ning meie majanduslangus on olnud Euroopa Liidus kõige pikemaajalisem, soovib Vabariigi Valitsus jätkuvalt tõsta makse ja jõustada ka uusi makse. Vabariigi Valitsuse poolt Riigikogus läbisurutud automaks jõustus selle aasta algusest ja on juba halvendanud Eesti inimeste majanduslikku kindlustatust ja meie ettevõtete konkurentsivõimet.

Automaksu läbisurumise näol oli tegemist ka suurejoonelise valijate petmisega, kuna ükski valitsuskoalitsiooni erakond ei lubanud enne valimisi sellise maksu kehtestamist. Reformierakond lubas enne valimisi oma programmis: „*Hoiame maksukoormuse nii madala kui võimalik ja ühiste kulude rahastamiseks hädavajalik. Maksusüsteem peab koormama kodanikke ja majandust võimalikult vähe ning motiveerima riiki oma tulusid targalt kasutama.*“ Eesti 200 kinnitas enne valimisi, et automaksu ei kehtestata. „*Me ei karista autoomanikke maksudega, vaid loome head toimivad lahendused.*“ Nüüd on aga uut poliitikat ja pikka plaani lubanud erakond hakanud oma sõnu süües inimesi ja ettevõtteid just automaksuga karistama.

Tänane valitsuskoalitsioon tegelikult eirab fakti, et Eestis on juba kehtestatud mootorisõiduki maks varasemalt, selleks on – kütuseaktsiisi maks. Kütuseaktsiis on oma olemuselt kõige loogilisem maksustamisviis, sest mida rohkem sõidad seda rohkem maksad. Valitsuskoalitsioon sisuliselt maksustab tänaseid ja tulevasi autoomanikke seega kahekordselt, mis ei ole ei majanduslikult põhjendatud ning on sotsiaalselt ebaõiglane.

Isamaa on olnud automaksu vastu ja leiab, et mootorsõidukimaksu seadus tuleb tunnistada kehtetuks tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2025. aastast. Eriti valusalt mõjub automaks lastega peredele ja maapiirkondade elanikele. Kahetsusväärset pole Vabariigi Valitsus pidanud isegi vajalikuks analüüsida automaksu mõjusid lastega peredele. Mingeid maksusoodustusi ega maksuerisusi mootorsõidukimaksu seadus lastega peredele ette ei näe. Lastega pere jaoks ei ole aga auto omamine, mitte luksus, vaid auto on tarbeesemeks, näiteks laste kooli ja huviringidesse viimiseks ja sealt koju toomiseks. Lasterikkad pered kasutavad enamate istekohtadega autosid, mis on suuremad ja mida maksustatakse ka kõrgemalt. Just maapiirkondades, kus ühistranspordi võrk on hõre või puudub sootuks, on auto sageli ainus võimalus laste kooli ja huviringidesse viimiseks. Möödunud nädalal alustati inimestele automaksu teadete väljasaatmist. Väga paljud lastega pered on saanud šokeerivalt suuri automaksu arveid. Näiteks on teada juhul, kus kuuelapseline pere sai automaksu teate summas 875 eurot. Lasterikka pere toetus on kuuelapselise pere puhul 450 eurot kuus. Seega võtab Reformierakonna valitsus sellelt perelt ära peaaegu kahe kuu lasterikka pere toetuse. Automaks põhjustab väga suuri probleeme ka puuetega inimestele. Näiteks on teada juhtum, kus ratastoolis lapse üksikvanem peab maksma automaksu eest 864 eurot kuus, kusjuures selle pere jaoks pole auto jällegi mitte luksusvahend, vaid antud auto on ümberehitatud

ratastoolis inimese veoks ja ainuvõimalik viis lapse transportimiseks. Selline lastega perede ja puuetega isikute automaksuga maksustamine on äärmiselt rumal ja ebaõiglane.

Ka ettevõtete maksukoormuse kasvatamine automaksuga on vale otsus. Olukorras, kus majandus langeb juba pikka aega ja tööpuudus suureneb, peaks Vabariigi Valitsus rakendama meetmeid majanduse kasvule pööramiseks, mitte karistama ettevõtjaid uue maksuga. On ilmselge, et maksutõusudega ja uute maksude kehtestamisega ei ole võimalik Eesti majandust kasvule pöörata ja riigi rahandust korrastada, mida valitsuskoalitsioon vähemasti oma sõnades teha soovib. Eestis valitsus peaks maksutõusude asemel suunama oma tähelepanu kulude kärpimisele, bürokraatia vähendamisele ja riigi efektiivsemaks muutmisele.

Samuti on mootorsõidukimaksu vastu sõna võtnud paljud kodaniku- ning ettevõtlusorganisatsioonid – Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Lasterikaste Perede Liit, Eesti Puuetega Inimeste Koda ja paljud teised, s.h Eesti Autoomanike Liit kogus mootorsõidukimaksu kehtestamise vastu üle 70 000 allkirja, mis anti üle Riigikogule.

2. Eelnõu sisu

Käesoleva eelnõu paragrahvida 1 tunnistatakse kehtetuks Mootorsõidukimaksu seadus tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2025. aastast.

Käesoleva eelnõu paragrahvida 2 pannakse Vabariigi Valitsusele kohustus korraldada väljasaadetud mootorsõidukimaksu teadete tagasikutsumine ja juba tasutud mootorsõidukimaksude tagastamine nende tasujatele.

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Seaduse mõjud

Käesoleva seaduse mõjuks on automaksu kehtetuks tunnistamine ja seega ei halvendata automaksuga meie inimeste majanduslikku kindlustatust ning ettevõtete konkurentsivõimet.

5. Seaduse rakendamisega seotud eeldatavad kulud

Käesoleva seadusega tunnistatakse kehtetuks Mootorsõidukimaksu seadus ja seega ei hakka riigieelarvesse mootorsõidukimaksu laekuma.

6. Seaduse kooskõla Euroopa Liidu õigusega

Käesolev eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

7. Rakendusaktid

Käesoleva seaduse rakendamiseks ei ole vaja kehtestada täiendavaid õigusakte. Küll peab Vabariigi Valitsus korraldama väljasaadetud mootorsõidukimaksu teadete tagasikutsumise ja juba tasutud mootorsõidukimaksude tagastamise nende tasujatele.

8. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub üldises korras.

Helir-Valdor Seeder
Isamaa fraktsiooni esimees